

Orientace ve světě

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2004](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2004](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 4. 5. 2004

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 4. 5. 2004

Orientace ve světě

Každé (pravé) jsoucno zároveň s tím, jak se děje, orientuje se ve svém okolí (jsoucna nejnížší úrovně především ve svém nejbližším okolí, postupně se zvyšováním úrovně se dosah orientace v okolí rozšiřuje). Tato orientace má ontotvorné výsledky, protože vždy nějak ovlivňuje reaktivitu příslušného jsoucna (dokonce i tehdy, když jsoucno v určitém směru nereaguje, má to vliv na interakce s jinými jsoucnými). Samozřejmě nesmíme tuto orientaci chápat jako záležitost nějakého „vědomí“, nějaké „psychiky“; zejména na nižších a nejnížších úrovních jde převážně o jakousi „automatiku“, kterou však nesmíme (předsudečně) chápat „technicky“. Jde o to, že i na nejnížších úrovních jsou možné odchylky, které se sice jeví z běžnému pohledu jako „náhody“, ale ve skutečnosti představují jakési „netěsnosti“, které mají svou funkci a svůj smysl. Díky těmto netěsnostem jinak převážně automatiky je událostné dění každého pravého jsoucna vnímavé nejen ve směru „navenek“, tedy do svého předmětného okolí, ale také „dovnitř“, tj. do světa nepředmětných skutečností (směr „dovnitř“ totiž neústí do nějakého centrálního „bodu“ či ohniska, nýbrž docela naopak se rozšiřuje dost podobně, jako se nejbližší předmětné okolí rozšiřuje do okolí rozsáhlejšího a dál; stále však musíme pamatovat na to, že obojí „okolí“ se vyznačuje také a dokonce především charakterem časovým, nejen prostorovým – předmětné okolí je tím, co zbylo z minulosti jako ještě přítomné, zatímco nepředmětné okolí je tím, co ještě nenastalo a co právě nastává). To můžeme zjednodušeně vyjádřit také tak, že jde o reaktivní vnímavost nikoli pouze vůči minulosti, ale také vůči budoucnosti. Zbývá ještě připomenout, že vnímavost a reaktivitu vůči budoucnosti nesmíme předsudečně redukovat na reaktivitu vůči tomu, co přetrvává s minulostí a co v tomto přetrvávání jeví jakousi setrvačnost, trend nebo tendenci. Orientace ve světě je orientací nejen ve světě toho, & co bylo a jest, ale také ve světě toho, co ještě nenastalo a co právě nastává (event. co by mohlo nastávat, ale třeba také nenastane).

(Praha, 040504-1.)